

Miljan Leković

Fakultet za hotelijerstvo i
turizam u Vrnjačkoj Banji,
Univerzitet u Kragujevcu
hitvb@kg.ac.rs

Slavica Arsenović

Student doktorskih studija
slavicaar@gmail.com

ULOGA I ZNAČAJ KVALITETNOG FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA

Rezime

Primarni zadatak finansijskog izveštavanja jeste kreiranje visoko-kvalitetnih finansijskih izveštaja koji povećavaju poverenje investitora, kreditora i ostalih stejkholdera, čime se stvara povoljan ambijent za investicionu aktivnost i privrednu aktivnost uopšte. Obezbeđenje visokog kvaliteta finansijskih izveštaja, pored poštovanja profesionalne i zakonske regulative, podrazumeva i poštovanje etičkih normi, odnosno etičko ponašanje kreatora finansijskih izveštaja. Posebno je važna i harmonizacija računovodstvene i revizorske prakse koja olakšava računovodstveno-finansijsko komuniciranje između privrednih subjekata širom sveta, premošćujući na taj način računovodstvene prepreke koje stoje na putu postizanja većeg stepena slobode u tokovima roba, usluga i kapitala.

Ključne reči: finansijsko izveštavanje, kvalitetni finansijski izveštaji, relevantne i verodostojne finansijske informacije, informaciona asimetrija

JEL: D82, G14, M41, M48

Rad primljen: 15.03.2013.

Odobren za štampu: 11.04.2013.

THE ROLE AND IMPORTANCE OF QUALITY FINANCIAL REPORTING

Miljan Leković

Faculty of Hotel Management
and Tourism in Vrnjačka Banja
University of Kragujevac
hitvb@kg.ac.rs

Slavica Arsenović

PhD Student
slavicaar@gmail.com

Summary

The primary task of financial reporting is the creation of a high quality financial reports that are enhancing investor confidence, that of the creditors and other stakeholders, thus creating a favourable climate for investment activities and economic activities in general. Providing high quality financial statements in addition to respecting the professional and legal frameworks, involves the observance of ethical norms, i.e. an ethical conduct by those composing financial reports. Especially important is also harmonisation of the accounting and auditing practices which facilitates accounting -financial communication between economic stakeholders throughout the world, bridging in this manner accounting obstacles on the road to reaching a higher degree of freedom in the circulation of goods, services and capital.

Key words: financial reporting, high quality financial reports, relevant and credible financial information, information asymmetry

JEL: D82, G14, M41, M48

Uvod

Savremeni uslovi poslovanja koje karakterišu burna ekspanzija proizvodnje i prometa, opšteprisutan trend globalizacije svetskog tržišta, kao i visok stepen liberalizacije međunarodne trgovine i finansiranja, uslovili su intenziviranje tokova roba, usluga i kapitala. Privredni subjekti su stekli pristup velikom broju tržišta širom sveta i u mogućnosti su da vrše geografsku selekciju prilikom nabavke sirovina i plasmana svojih proizvoda, pri čemu se često odlučuju da to čine van granica svojih država. Ovi savremeni uslovi poslovanja pružaju privrednim subjektima čitav spektar novih mogućnosti za razvoj i napredovanje. Međutim, to podrazumeva i širenje kruga stejkholdera koji nastoje da ostvare uvid u način poslovanja preduzeća i performanse koje ono ostvaruje. U najvažnije stejkholdere jednog međunarodno orijentisanog preduzeća spadaju: vlasnička struktura, menadžment, zaposleni, poslovni partneri, šira javnost, regulatorni organi u državi matičnog preduzeća, kao i u državama u kojima se nalaze njegove filijale, i naravno, oni koji vrše finansiranje preduzeća, bilo da se radi o institucionalnim ili individualnim investitorima. Sve navedene strane su zainteresovane za informacije koje oslikavaju finansijski i ukupan položaj preduzeća, a glavni izvor tih informacija su finansijski izveštaji. Finansijski izveštaji predstavljaju osnovni instrument putem kojeg stejkholderi stiču uvid u informacije koje su im neophodne za donošenje ispravnih ekonomskih odluka, kao što su informacije o imovini, obavezama, rezultatu i neto gotovini izveštajnih entiteta.

Finansijski izveštaji oblikovani prema međunarodnoj profesionalnoj regulativi poprimaju karakter kvalitetnih finansijskih izveštaja, koji se odlikuju relevantnim i verodostojnim informacijama. Posedovanje relevantnih i verodostojnih informacija o efikasnosti korišćenja kapitala preduzeća u proteklom periodu, ali i o poslovnom potencijalu kojim preduzeće raspolaže i koji će se koristiti u budućnosti je od presudne važnosti za investitore prilikom odabira načina plasmana svojih sredstava. Interesi investitora su u koliziji sa razlikama u načinu oblikovanja računovodstvenih informacija

zbog čega oni, uvidevši brojne probleme koji tom prilikom nastaju, postaju jedan od ključnih pokretača promena u sistemu finansijskog izveštavanja, zahtevajući njegovu uniformizaciju. Zahvaljujući standardizovanim i kvalitetnim finansijskim izveštajima smanjuju se informaciona asimetrija i negativna selekcija, što investitorima pruža veću sigurnost. Na taj način podstiču se investiranje i veća mobilnost kapitala, a rezultat je i efikasnije funkcionisanje tržišta kapitala koje predstavlja bitnu determinantu razvoja privrede svake zemlje.

Značaj finansijskog izveštavanja

Primarna svrha finansijskog izveštavanja je kreiranje informacija korisnih za donošenje odluka finansijske prirode. Pri tome se prvenstveno imaju u vidu odluke investitora, kreditora i ostalih eksternih stejkholdera preduzeća (Stefanović, 1995). Oni imaju različite informativne potrebe u zavisnosti od prirode odluka koje na osnovu dobijenih informacija donose. U interesu investitora je da formiraju portfolio sačinjen od takvih plasmana koji usmeravaju kapital ka područjima njegove najprofitabilnije upotrebe. Kreditorima su bitne informacije na osnovu kojih mogu pratiti da li će njihovi zajmovi i pripadajuće kamate biti servisirani u dogovorenom roku. Dobavljači i drugi poverioci moraju imati uvid u sposobnost preduzeća da svoje obaveze izmiruje na vreme. Vlade i njihove agencije na osnovu informacija o poslovanju privrednih subjekata vrše definisanje poreske politike, kao i brojne statističke analize. Konačno, javnost je zainteresovana za trendove i razvoj privrednog subjekta koji vršenjem svoje delatnosti pruža doprinos razvoju lokalne ekonomije (Hajnrh & Suljović, 2010).

Favorizovanje postojećih i potencijalnih investitora i poverilaca u odnosu na ostale korisnike finansijskih izveštaja neminovno je uticalo i na informacije koje u finansijskim izveštajima treba da budu prezentovane. Prvenstveno se radi o informacijama neophodnim za donošenje odluka o alokaciji kapitala. Da bi alokacija kapitala bila efikasna neophodno je investirati u projekte sa najvišim očekivanim prinosima. Značaj investicionih odluka ogleda se u tome što se odnose na

Introduction

Contemporary business conditions characteristic for turbulent production and trading, a generally present trend of the world market globalisation, and also a high degree of liberalisation in the international trade and finance, have caused an intensification of the circulation in goods, services and capital. Economic stakeholders have gained access to a large number of markets throughout the world and are able to make a geographic selection when deciding on the supply of raw materials and placement of their products, where they often venture and engage beyond the borders of their home countries. These contemporary terms and conditions of business operations are offering economic stakeholders an entire spectrum of new options for development and progress. However, this also involves broadening of the circle of stakeholders who are striving to gain an insight into the manner of operation of companies and performances which they achieve. Among the most important stakeholders of an internationally oriented company are the following: ownership structure, management, staff employed, business partners, broader public, regulatory authorities in the country where the parent company is based, but also in the states where its affiliates are operating, and of course, those who are financing the company, whether they are institutional or individual investors. All of the said parties are interested to receive information which are depicting financial and global position of the company, and the main source providing these information are the financial reports. Financial reports are the basic instrument on the basis of which stakeholders are gaining an insight into information which are necessary for them to have in order to make correct economic decisions, such as the information on the assets, liabilities, result and net cash of reporting entities.

Financial reports compiled in accordance with the international professional regulatory framework are acquiring the character of high quality financial reports which are distinguished by their relevant and credible information. The access to the relevant and credible information on the efficient engagement of company capital

over a past period, but also on the business potential which the company has available and which will be used in the future are of decisive importance for investors when they make a choice of the manner in which they will place their funds. Interests of investors are in a collision with the differences in the manner of compiling accounting information, and for this reason they have become, being aware of the numerous problems that arise there from one of the main instigators promoting changes in the system of financial reporting, demanding its uniformity. Thanks to the standardised and high quality financial reports, the information asymmetry is being reduced and the negative selection as well, which is offering investors higher security. In this manner, investment opportunities are being enhanced and greater capital mobility instigated, while the end result is a more efficient functioning of the capital market which is the essential determinant in the development of economy of every country in the world.

The importance of financial reporting

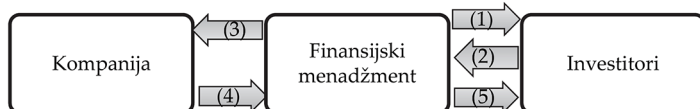
The primary purpose of financial reporting is creating information useful for decision making of a financial nature. In doing this, the primary concern to be borne in mind is the decision to be made by the investors, creditors and other external stakeholders of the company (Stefanovic, 1995). They have different information needs depending on the nature of the decisions that they are going to make on the basis of the information received. It is in the interest of the investor to form a portfolio consisting of such placements that are directing capital towards areas of its most profitable use. Essential information for creditors are those on the basis of which they are able to keep a follow-up on whether their loans and accrued interest rates will be serviced within the contracted period. Suppliers and other creditors must have an insight into the capability of the company to service its liabilities in due time. Governments and their agencies, on the basis of information on the business operations of the stakeholders, are defining their tax policies, but also numerous statistical analyses. Finally, the broad public is also interested in the trends and development

alternativnu upotrebu resursa. Činjenica da su finansijski resursi ograničeni u odnosu na potrebe, čini važnim donošenje odluka o njihovom ulaganju. Od velike je važnosti da te odluke budu donesene na adekvatan način da bi bile u funkciji povećanja efikasnosti alokacije oskudnih ekonomskih resursa, što u krajnjem dometu oblikuje ekonomiju svake zemlje (Škarić Jovanović, 2012). U suprotnom, neracionalne odluke vodiće kapital pogrešnim putevima, uslovljavajući smanjenje efikasnosti alokacije resursa, što ujedno znači i smanjenje efikasnosti tržišta kapitala. Sve to dalje ima multiplikovan negativan efekat na poslovanje pojedinih preduzeća, ali i na stanje privrede uopšte.

Ključan motiv objavljivanja finansijskih izveštaja od strane kompanije je prikupljanje finansijskih sredstava koje kompanija koristi u redovnom poslovanju. Na osnovu finansijskih izveštaja potencijalni investitori i poverioci procenjuju postojeću imovinsku i rentabilentnu poziciju i perspektivu preduzeća, i donose odluku da li uložiti finansijska sredstva u datu kompaniju. Na drugoj strani postojeći investitori odlučuju da li zadržati udele u nekoj kompaniji ili ih jednostavno prodati. Naravno, investitori koji ulažu danas u kompaniju očekuju prinos od ulaganja u budućnosti. Stoga, investicije koje kompanije danas preduzimaju moraju stvoriti buduće ekonomske koristi, i osigurati investitorima prinos od ulaganja (Brealey & Myers & Marcus, 2007).

Slika 1 prikazuje tok informacija i finansijskih sredstava između kompanije i investitora. Posrednik je finansijski menadžment, koji sa jedne strane upravlja kompanijom i odgovara za donošenje dobrih investicionih odluka, dok sa druge strane prezentovanjem finansijskih izveštaja omogućava investitorima da naprave najbolje odluke o plasmanu svojih sredstava.

Slika 1: Tok informacija i finansijskih sredstava između kompanije i investitora

Oznake: (1) Obezbeđivanje informacija za donošenje investicionih odluka, (2) Ulaganje finansijskih sredstava od strane investitora, (3) Distribucija finansijskih sredstava u poslovanje kompanije i njenih poslovnih jedinica, (4) Finansijska sredstva koja se stvaraju poslovanjem kompanije, (5) Finansijska sredstva koja se vraćaju investitorima.

Kvalitativni aspekti finansijskog izveštavanja

Jedan investicioni menadžer rekao je: „Zašto kupovati akcije kompanije čijim finansijskim izveštajima ne verujemo ili ih ne razumemo“ (Brealey & Myers & Marcus, 2007).

Kvalitetan sistem finansijskog izveštavanja je veoma bitan jer obezbeđuje adekvatne informacije na osnovu kojih će investitori doneti najbolje odluke o alokaciji kapitala. Kvalitetno finansijsko izveštavanje smanjuje informacione rizike što je od značaja za sigurnost učesnika na tržištu kapitala, stabilnost finansijskog sistema i smanjenje rizika od finansijskih kriza. Takođe, obezbeđuje jačanje poverenja učesnika tržišta kapitala, ohrabrujući ih time da svojim ulaganjem doprinose razvoju tog tržišta, finansijskog sistema i cele nacionalne privrede.

U pokušaju suštinskog određenja koncepta kvaliteta finansijskih izveštaja mora se poći od koncepta kvaliteta uopšte, ali i od sintetizovanih kvalitativnih karakteristika finansijskih izveštaja datih u Konceptualnom okviru finansijskog izveštavanja (Conceptual Framework for Financial Reporting). Konceptualni okvir finansijskog izveštavanja ne predstavlja standard koji se mora poštovati, već on pomaže pri formulisanju Međunarodnih računovodstvenih standarda i tumačenju informacija sadržanih u finansijskim izveštajima. Kvalitativne karakteristike navedene u okviru omogućavaju korisnicima da prepoznaju karakteristike kvaliteta i ograničenja finansijskih izveštaja, ali i da utiču na njih.

Osnovna kvalitativna obeležja prema Konceptualnom okviru finansijskog izveštavanja su:

- relevantnost i
- verodostojnost informacija.

Za finansijsku informaciju kažemo da je relevantna ukoliko bi odluka korisnika finansijskih izveštaja bila drugačija bez njenog posedovanja. Relevantne finansijske informacije utiču na donošenje odluka korisnika tako što im pomažu da predvide buduće događaje i potvrde ili isprave prethodne procene.

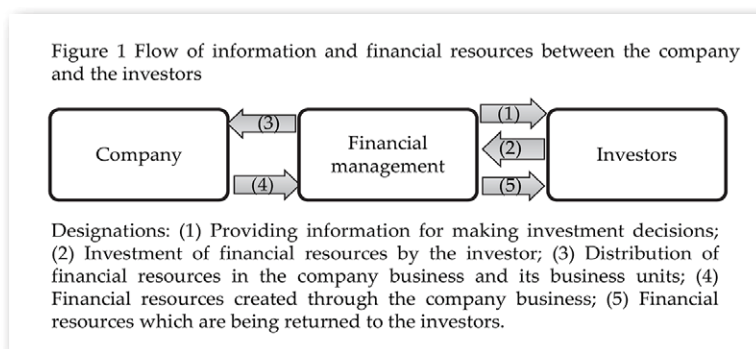
of the economic entity which, in conducting its business activities, is contributing to the development of the local economy (Heinrich & Suljovic, 2010).

Favouring of the existing and potential investors and creditors, in respect to the other users of financial reports, inevitably had impacted the information that were to be presented in the financial reports. Primarily, they are the information necessary for the decision making on the capital allocation. In order for the allocation of capital to be efficient, it is necessary to invest in the projects with the highest expected yields. The importance of investment decisions is reflected in the fact that they pertain to the alternative use of resources. The fact that financial resources are limited in respect to the needs renders important the decisions made on their investment. It is extremely important for such decisions to be made in an adequate manner in order to be in the function of increasing efficacy of allocation of the already scarce economic resources, which ultimately shapes the economy of every country (Skaric, Jovanovic, 2012). In the case of contrary, irrational decisions will lead capital along erroneous paths, causing the fall in the resources allocation efficacy, which also means the fall of the capital market efficiency. All this has a multiplied negative effect on the business of individual companies, but also on the state of the given economy in general.

The key motivation for publishing financial reports by the company is to gather financial resources that the company is using in its regular business. On the basis of the financial reports presented, potential investors and creditors are assessing the existent assets and profitability position of the perspective company, making their decision whether to invest financial resources in that company or not. On the other hand, the already engaged investors are deciding whether to keep their shares in the given company, or simply to sell them. Of course, investors who invest in the company now expect the return on investment in the future. Hence the investments that the

companies are undertaking today must create in future an economic benefit, and insure for the investors a return on their investment (Brealey & Marcus, 2007).

Figure 1 shows the information flow and flow of financial funds between companies and investors. The intermediary is the financial management, which is on the one side managing the company and is responsible for making good investment decisions, while on the other side, when presenting financial reports it is allowing the investors to make the best decisions on the placement of their resources.

Qualitative aspects of financial reporting

One investments manager was known to have said: "Why buy shares in a company where we do not trust their financial reports, or when we do not understand them." (Brealey & Myers & Marcus, 2007)

The high quality financial reporting system is very important as it secures an adequate information on the basis of which the investors are able to make the best decisions on the allocation of capital. High quality financial reporting reduces information risks which is significant for the safety of all the participants on the capital market, for the stability of the financial system, and for the lowering of the financial crisis risks. In addition, it secures strengthening of confidence of the capital market players, encouraging them through their investments to contribute to the development of that market, and the financial system, and the entire national economy in general.

In the attempt to make an essential determination of the qualitative financial reporting concept one has to start from the quality

Dakle, relevantne informacije moraju imati prediktivnu i/ili potvrđujuću vrednost. Ove dve vrednosti obično prate jedna drugu. Informacije koje imaju prediktivnu vrednost koriste se kao input za predviđanje budućih outputa izveštajnog entiteta, dok informacije sa potvrđujućom vrednošću potvrđuju ili ispravljaju prethodne procene korisnika.

Relevantne finansijske informacije moraju biti i verodostojne da bi bile korisne. Sa terminom „verodostojnost informacija“ zamenjen je raniji termin „pouzdanost informacija“. Verodostojne informacije su one koje su potpune, neutralne i bez grešaka, koliko je to moguće (Conceptual Framework for Financial Reporting, 2010). Informacije prezentovane u finansijskim izveštajima po istorijskim vrednostima, bazirane na najpouzdanijim raspoloživim podacima, uz poštovanje načela uzročnosti prihoda i rashoda i načela stalnosti entiteta, imaju visok stepen verodostojnosti. Međutim, ono što je slabost takvih informacija jeste što se one odnose na prošlost, dok se odluke o investiranju i dezinvestiranju donose na osnovu projektovanja budućih vrednosti, novčanih tokova, mogućnosti stvaranja dodate vrednosti i budućeg prinosa. Predvideti poslovanje jednog entiteta u budućnosti nije ni malo lako, a takvo predviđanje bi zasigurno predstavljalo nemoguću misiju, odnosno bilo bi neizvodljivo bez informacija prezentovanih u finansijskim izveštajima koje ipak nude najbolje ishodište za procenu perspektive entiteta. Ovo su dve fundamentalne kvalitativne karakteristike, i predstavljaju suštinu korisnih finansijskih informacija.

Sa druge strane povećanje informacione korisnosti postiže se ukoliko informacije sadrže

sledeće unapređujuće karakteristike:

- Uporedivost - korisnici moraju biti u mogućnosti da uporede finansijske izveštaje nekog preduzeća u nizu sukcesivnih obračunskih perioda, da bi utvrdili trendove u njegovoj finansijskoj poziciji i učinku. Korisnici takođe moraju biti u mogućnosti da uporede finansijske izveštaje različitih preduzeća da bi procenili njihove relativne finansijske pozicije. Zbog toga, odmeravanje i prikazivanje finansijskih efekata sličnih transakcija i drugih događaja mora biti izvedeno na dosledan način, kako u jednom preduzeću tokom vremena, tako i na dosledan način i za različita preduzeća.
- Proverljivost - proverljivost informacijama obezbeđuje kredibilitet i osigurava da informacije korisnicima verno predstavljaju ekonomske fenomene. Različiti korisnici finansijskih informacija postižu saglasnost, koja ne mora bezuslovno biti potpuna, o tome da informacije koje su prezentovane i metode procenjivanja koje su izabrane ne sadrže materijalno značajne greške niti da su pristrasne.
- Blagovremenost - blagovremenost znači da su informacije dostupne donosiocima odluka u trenutku kada su u stanju da utiču na njihovu odluku (Conceptual Framework for Financial Reporting, 2010).
- Razumljivost - informacije prezentovane u finansijskim izveštajima moraju biti iskazane u takvom obliku koji će korisnicima omogućiti njihovo razumevanje. Naravno, polazi se od pretpostavke da korisnici imaju određeno znanje o poslovnim i ekonomskim aktivnostima i računovodstvu.

concept per se, but also from the synthesised qualitative characteristics of the financial reports given within the Conceptual Framework for Financial Reporting. Conceptual Framework for Financial Reporting is not a standard which must be complied with but it facilitates formulation of the International Accounting Standards and the interpretation of the information contained in financial reports. Qualitative characteristics listed within the framework are allowing the users to recognise the quality characteristics and the limitations of the financial reports, but also to impact them as well.

The main qualitative characteristics, according to the Conceptual Framework for Financial Reporting, are the following:

- Relevancy; and
- Credibility of information.

We say for financial information that it is relevant if the decision of the financial report user would have been different without its presence. Relevant financial information are impacting decision making of the users by aiding them in forecasting future events or correcting the previously made assessments. Hence, the relevant information must have a predictable and/or confirming value. These two values are usually following each other. Information which have a predictable value are being used as an input for the forecast of future output of the reporting entity, while information with the confirming value are confirming or correcting previous predictions of the user.

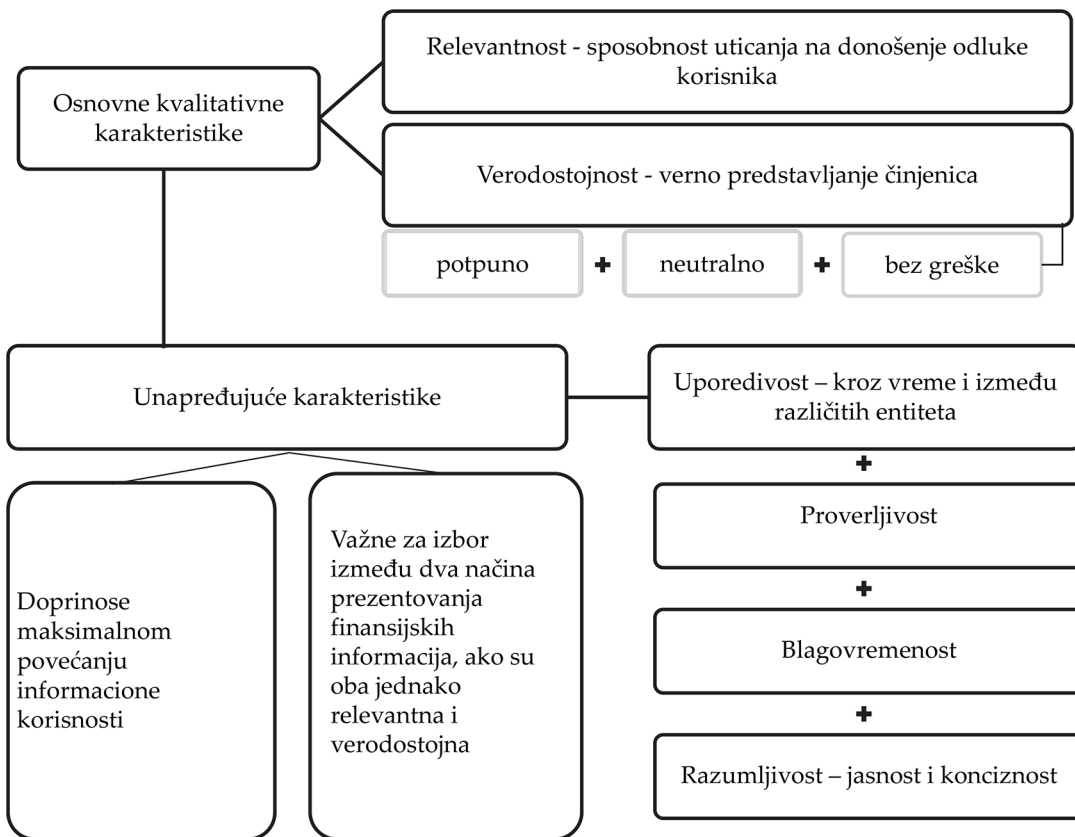
Relevant financial information must also be credible in order to be useful. The term "information credibility" replaced the earlier term "information reliability". Credible information are those that are complete, neutral, and without any errors, as far as possible (Conceptual Framework for Financial Reporting, 2010). Information presented in financial reports on historical value, based on the most reliable available data, together with respect for the principle of cause-and-effect between revenues and expenditures, and the principle of going concern, have a high degree of credibility. However, the shortcoming of such information is the fact that they pertain to the past, while the decisions on investment and disinvestment are being made on the basis of projected future values, cash flows, option for added-value

creation, and future return. Forecasting business activity of an entity in future is not an easy task, and such forecasts would certainly be a mission impossible, i.e. a task unattainable without information presented in financial reports which are nonetheless offering the best starting point for assessing company prospects. These are two fundamental qualitative characteristics and stand in the very core of useful financial information.

On the other hand, an enhanced information benefit is attained if the information at hand is to contain the following upgrading characteristics:

- Comparability - users must be able to compare financial reports of a given company through a series of successive accounting periods, in order to determine trends in its financial position and result achieved. Users must also be able to compare financial reports of different companies in order to assess their respective financial positions. Hence the assessment and presentation of financial effects of comparable transactions and other events must be made in a consistent manner, both in one given company over a certain period of time, and in a consistent manner for different companies.
- Verifiability - verifiability of information secures their credibility and insures that information presented to the users, in a true and proper manner, depict the economic phenomena at hand. Different users of financial information are coming to an agreement, albeit not necessarily full and unconditional, on the fact that information presented and methods applied in the assessment that they had selected, do not contain materially significant errors and that they are not biased.
- Timeliness - timeliness designates that information are accessible to decision-makers at the moment when they are able to impact their decision (Conceptual Framework for Financial Reporting, 2010).
- Intelligibility - information presented in the financial statements shall be expressed in a form that will allow users to understand them. The starting point in this regard, of course, is the assumption that the users have certain knowledge of the business and economic activities and the accounting practices.

Slika 2: Korisne finansijske informacije

Izvor: <http://www.legal-finance-blog.com>

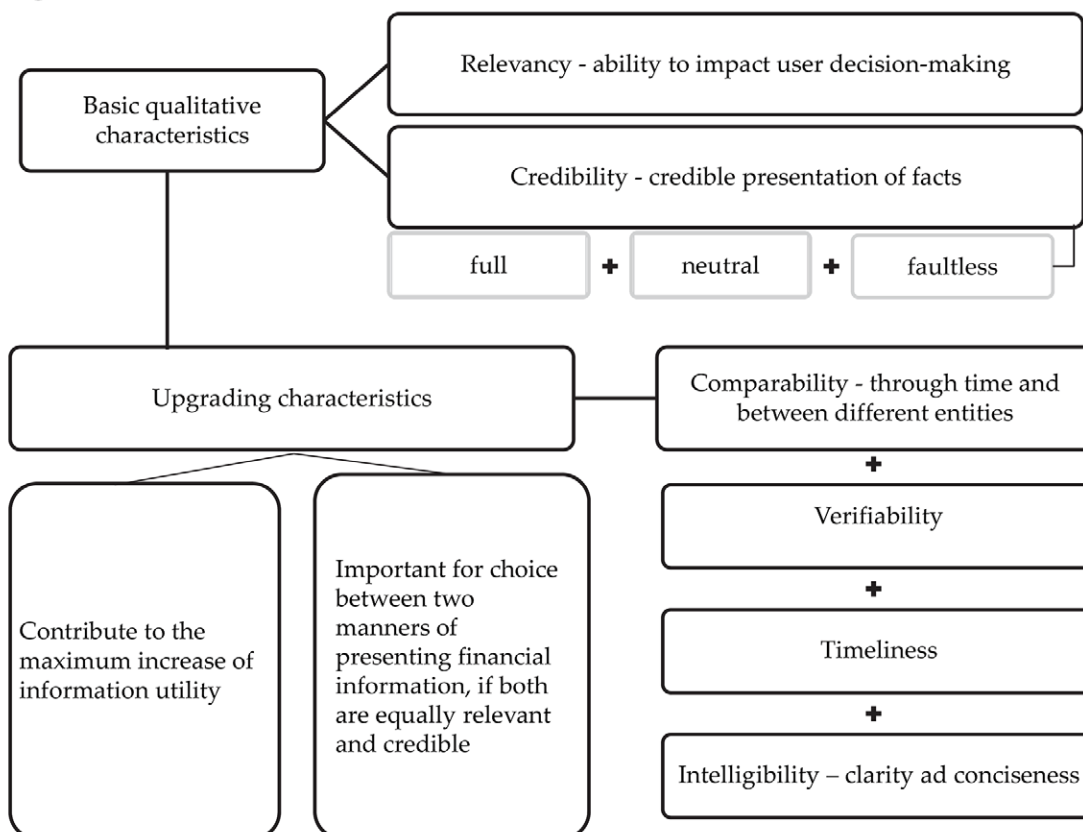
Adekvatno funkcionisanje tržišta kapitala širom sveta pretpostavlja da kompanije moraju investitorima i kreditorima da pružaju upravo ovakve informacije pripremljene oslanjajući se na Konceptualni okvir finansijskog izveštavanja. Pomenute informacije predstavljaju važan kriterijum za procenu upotrebne vrednosti finansijskih izveštaja. Međutim, da bi se moglo reći da je postignut visok nivo upotrebljivosti finansijskih izveštaja, pored zadovoljavanja osnovnih kvalitativnih karakteristika, neophodno je izvršiti i implementaciju standarda koji se odnose na finansijsko izveštavanje, a u kontekstu konvergencije računovodstvenih praksi različitih zemalja.

Harmonizacija finansijskog izveštavanja

Kako se odvijao proces internacionalizacije ekonomskih odnosa i ekonomske integracije tržišta, sve se više nametala potreba za usklađivanjem načina izrade i prezentacije finansijskih izveštaja u različitim zemljama.

Neophodnost za sve zemlje je kreiranje i publikovanje finansijskih izveštaja koji će biti komparabilni i razumljivi u svetskim okvirima (Hajnrh & Suljović, 2010). Sveobuhvatan proces prevazilaženja razlika između računovodstvenih sistema različitih zemalja popularizovan je pod nazivom harmonizacija računovodstvene i revizorske prakse. Harmonizacija predstavlja proces povećanja podudarnosti računovodstvenih praksi različitih zemalja. Veći stepen harmonizacije znači manje prisustvo razlika koje se javljaju kod računovodstvenih i revizorskih načela, kod načina izrade i prezentovanja finansijskih izveštaja, a bitno je pomenuti i smanjenje razlika u pojmovima i terminologiji. To znači da harmonizacija vodi ubrzanju međusobnog komuniciranja i unapređenju uzajamnog razumevanja aktera u poslovnoj razmeni između različitih zemalja. Harmonizacija u konkretnom smislu podrazumeva oblikovanje i aplikaciju Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, koji predstavljaju

Figure 2 Useful financial information

Source: <http://www.legal-finance-blog.com>

Adequate functioning of the capital markets throughout the world requires of companies to present investors and lenders actually with such information that are prepared in compliance with the Conceptual Framework for Financial Reporting. The said information are an important criterion for the assessment of the functional value of financial reports. However, in order to say that a high level of functional value of financial reports is achieved, in addition to the compliance with the basic qualitative characteristics, it is necessary also to implement standards that pertain to financial reporting and this in the context of convergence of accounting practices in different countries.

Harmonisation of financial reporting

With the development of the internalisation process in economic relations and economic market integration, the more grew the need for harmonisation in the manner of preparing and presenting financial reports in different countries of the world. What was necessary

for all the countries was the creation and publishing of financial reports that would be comparable and understandable on the world level (Hajnrh & Suljovic, 2010). Comprehensive process of overcoming differences between the accounting systems in different countries came to be popularly known as harmonisation of accounting and auditing practices. Harmonisation is a process of enhancing compatibility of accounting practices of different countries. A higher degree of harmonisation means the lower presence of differences that appear in accounting and auditing principles, in the manner of creation and presentation of financial reports, and important to note is also the reduction of differences in the terms and terminology. This means that harmonisation was leading towards acceleration in mutual communication and the promotion of mutual understanding between the stakeholders in the business exchange between different countries. Harmonization in concrete terms means shaping up and application of the International Accounting Standards, and of the

jednu od glavnih poluga za prevazilaženje problema u računovodstveno-finansijskom komuniciranju između privrednih subjekata iz različitih delova sveta (Markovski, 1996). Njihovim uvođenjem postiže se transparentnost i jednoobraznost finansijskih izveštaja bilo kog entiteta, bez obzira na delatnost kojom se bavi i zemlju u kojoj posluje. Pomenuti standardi imaju svrhu svestranijeg, lakšeg i boljeg razumevanja finansijskih izveštaja. Njihova konzistentna primena podrazumeva da se slične transakcije i događaji, bez obzira na mesto njihovog nastanka, tretiraju na sličan, a različite transakcije i događaji na različiti način. To je jedini ispravan put do postizanja transparentnosti i uporedivosti finansijskih izveštaja širom sveta (Stefanović, 2004).

Finansijski izveštaji sastavljeni na bazi međunarodnih računovodstvenih standarda dobijaju svoj potpuni značaj u uslovima globalizacije tržišta, otvaranjem nacionalnih privreda ka svetu, sa sve bržim razvojem informacionih i komunikacionih tehnologija. Putem ujednačavanja računovodstvenog izveštavanja, premošćuju se računovodstvene prepreke na putu postizanja još većeg stepena slobode u tokovima roba, usluga i kapitala. Međunarodne kompanije i drugi poslovni entiteti, koji imaju želju da posluju na globalnom tržištu, da povećavaju globalnu konkurentnost i da svoje akcije kotiraju na berzama širom sveta, moraju izvršiti harmonizaciju finansijskih izveštaja. Proces svetske globalizacije biznisa jednostavno nameće kao imperativ i proces svetske harmonizacije računovodstva (Stefanović, 1999).

Harmonizacija nacionalne sa međunarodnom računovodstvenom praksom i regulativom je naročito važna za zemlje u tranziciji kojima je strani kapital preko potreban. Međutim, samo prihvatanje međunarodnih standarda nije dovoljno. Mnogo je važnija adekvatna i dosledna primena istih u praksi. Naročito je u današnjim uslovima, uslovima aktuelne svetske ekonomske krize koja nije pošteđela ni jednu ozbiljniju ekonomiju bitno poboljšati nacionalni kreditni rejting i obezbediti povoljan ambijent za priliv stranih investicija i međunarodnog zajmovnog kapitala. Jedan od glavnih preduslova stvaranja takvog ambijenta je upravo kvalitetno finansijsko

izveštavanje usklađeno sa međunarodnim računovodstvenim standardima. Konkretno, naša zemlja je shvatila značaj gore navedenog i ušla u proces harmonizacije i homogenizacije finansijskog izveštavanja.

Sastavljanje finansijskih izveštaja za koncerne i multinacionalne kompanije zna da bude vrlo kompleksan zadatak. Racionalno i računovodstveno korektno sastavljanje konsolidovanih izveštaja grupe zahteva ispunjenje određenih materijalnih i formalnih uslova, kao i primenu adekvatnih metoda konsolidacije. Da bi se navedeni uslovi ispunili, a da se pritom ne sastavljaju dupli individualni izveštaji pojedinačnih preduzeća (jedan u skladu sa zakonskom regulativom države u kojoj posluju, a drugi u skladu sa zahtevima matičnog preduzeća iz druge države), potrebno je pridržavati se propisanih međunarodnih računovodstvenih standarda (Stojilković, 2005).

Sir Bryan Carsberg, nekadašnji generalni sekretar Komiteta za međunarodne računovodstvene standarde (IASC) na slikovit način objasnio je kako raznolikost računovodstvenih sistema u različitim zemljama utiče na međunarodno tržište kapitala: „Zamislite slučaj jednog međunarodno orijentisanog preduzeća koje nastupa na tržištima više zemalja. Obavljanje računovodstvenih poslova u svakoj od njegovih filijala trebalo bi da se odvija u skladu sa računovodstvenom regulativom one zemlje u kojoj se određena filijala nalazi. Prilikom pripreme i prezentacije generalnog finansijskog izveštaja, koji mora da obuhvati izveštaje o poslovanju svih delova datog preduzeća, bilo bi neophodno da se izveštaji koji potiču iz različitih zemalja usklade sa matičnom računovodstvenom politikom baze preduzeća. Zatim, ukoliko to preduzeće kotira svoje akcije na nekoj od berzi koje su locirane u drugim zemljama, finansijski sektor će se verovatno ponovo suočiti sa zahtevom za korekcijom finansijskih izveštaja u cilju prilagođavanja istih propisima određene berze. Sve ove procedure koje su krajnje komplikovane uslovljavaju nastanak dodatnih troškova, koji mogu biti ogromni. Deo tereta ovog problema pada i na same investitore, koji zarad zaštite sopstvenih interesa nastoje da se što bolje upoznaju sa trenutnom situacijom u kojoj se preduzeće

International Financial Reporting Standards, which are regarded as one of the main levers for overcoming problems in the accounting-financial communication between economic entities from the different parts of the world (Markovski, 1996). Their introduction serves to enhance transparency and uniformity of financial reports of any given entity, regardless of the type of business that it was engaged in, or the country in which it is operating. The above mentioned standards have the objective to provide for a more comprehensive, easier and better understanding of financial reports. Their consistent application implies that similar transactions and events, regardless of the location of their advent, are treated in a similar manner, and that different transactions and events are treated in a different manner. This is the only correct way towards reaching transparency and comparability of financial reports throughout the world (Stefanovic, 2004).

Financial reports created in compliance with the international accounting standards acquire their full significance in the climate of market globalisation, with the opening up of national economic towards the world, and an accelerated development of information and communication technologies. By harmonising accounting reporting there is bridging provided for the accounting obstacles on the road to reaching an even higher degree of freedom in the circulation of goods, services and capital. International companies and other business entities, wishing to do business on the global market and enhance global competitiveness and list their shares on the stock exchanges throughout the world, must harmonise their financial reports. The process of the world business globalization is simply imposing, as an imperative, the process of world accounting harmonisation (Stefanovic, 1999).

Harmonisation of the national with the international accounting practices and regulatory frameworks is especially important for the countries in transition which are in dire need of foreign capital. The acceptance alone of the international standards, however, is not sufficient. Much more important is an adequate and consistent application of the same in practice. Especially in the climate prevailing today in the world immersed in the actual world

economic crisis which did not spare any of the even major economies, it is very important to improve the national credit rating and secure a favourable climate for attracting the inflow of foreign investments and the international borrowing capital. One of the main prerequisites for the creation of such a climate is actually high quality financial reporting, harmonized with the international accounting standards. In particular, our country has become aware of the importance of the above mentioned and has ventured into the process of harmonization and homogenisation of financial reporting. The creation of financial reports for business conglomerates and multinational companies can be a very complex task indeed. Rational and in the accounting terms correct creation of consolidated reports for a group requires compliance with certain material and formal conditions, such as the application of adequate consolidation methods. In order to comply with the above conditions, while avoiding the creation of double or duplicated individual reports for individual companies (one in accordance with the regulatory framework of the state in which they operate, and the other in accordance with the requirements for the parent company from another state), it is necessary to comply with the international accounting standards as prescribed (Stojilkovic, 2005).

Sir Bryan Carlsberg, the former secretary general of the International Accounting Standards Committee (IASC), in a rather illustrative way explained how the diversity of accounting systems in different countries impacts the international capital market: "Imagine the case of an internationally oriented company which is venturing on the markets of several countries. Accounting tasks in every one of their affiliates should take place in compliance with the accounting regulatory framework of the country in which the given affiliate is located. During preparation and presentation of the general financial report, which must cover reports on business activities of all the parts of the given company, it would be necessary for the reports originating from different countries to be harmonised with the accounting policy of the parent company. Thereupon, if the company has its shares listed on some of the stock exchanges which

nalazi. Da bi to postigli, neophodno je da izvrše komparaciju poslovanja u različitim zemljama, a to je nekad čak i nemoguće. Sve ovo vodi povećanju troškova sa jedne strane, i smanjenju efikasnosti internacionalnih tržišta kapitala, sa druge strane." (Doupnik & Perera, 2007). Iz ovog slikovitog primera mogu se uočiti neke od nevolja koje mogu nastati kao posledica postojanja raznolikih računovodstvenih sistema. Multinacionalne kompanije su stoga jedan od inicijatora uvođenja univerzalnih standarda, koji treba da zamene nacionalne računovodstvene regulative. Postojanje jedinstvenog seta standarda smanjilo bi razlike u praksama finansijskog izveštavanja i računovodstvenih sistema uopšte između različitih zemalja. Primena tako donesenih standarda treba da bude u funkciji kontinuiranog poboljšanja kvaliteta informacija, koje predstavljaju značajan resurs međunarodnih tržišta kapitala, čineći na taj način njihov rad efikasnim, što dalje vodi ekonomskom rastu i prosperitetu uopšte (Stefanović, 1999).

Fer i pošteno prikazivanje performansi preduzeća

Treba naglasiti da ispunjenje standarda koji se odnose na finansijsko izveštavanje nije garancija da će izveštaji o finansijskom položaju nekog preduzeća biti tačni i da će oslikavati realnu situaciju. Zato je neophodno da se poslu sastavljanja i prezentacije finansijskih izveštaja pristupa krajnje odgovorno, savesno i u skladu sa dobrom računovodstvenom praksom. Zamagljivanje i fingiranje rezultata je kažnjivo zakonom, a odluke koje investitori mogu doneti na bazi netačnih finansijskih izveštaja nisu u funkciji efikasne alokacije kapitala. Istinito i pošteno finansijsko izveštavanje predstavlja prvoklasni javni interes (Stevanović, 2011). Načelo istinitog i poštenog, odnosno objektivnog izveštavanja treba da bude rukovodeće načelo kreatora finansijskih izveštaja. Profesionalna i zakonska regulativa daju veliki doprinos objektivnom izveštavanju, ali i ostavljaju značajan manevarski prostor kreatorima finansijskih izveštaja koji prilikom sastavljanja istih nisu oslobođeni ličnog subjektivizma. Obezbeđenje fer i kvalitetnog finansijskog izveštavanja

podrazumeva poštovanje ne samo zakonskih, već i etičkih normi. Dakle, profesionalna i zakonska regulativa predstavljaju minimalne standarde ponašanja profesionalnih računovođa i svih onih koji učestvuju u sastavljanju finansijskih izveštaja, a etika se na njih nadovezuje (Malinić, 2011).

Poznato je da korisnici finansijskih izveštaja imaju zahtevna informaciona očekivanja. Oni prilikom odlučivanja računaju na relevantne i verodostojne informacije o finansijskom položaju, finansijskom uspehu i perspektivama preduzeća. Određenu sigurnost i spokojnost internim korisnicima (menadžerima) pruža sistem interne računovodstvene kontrole, a na drugoj strani pozitivna mišljenja ovlašćenih javnih revizora treba da obezbede poverenje eksternih korisnika. Problem nastaje onda kada eksterni korisnici finansijskih izveštaja budu izmanipulisani ne samo od strane menadžmenta i korporativnog računovođe, već i od strane nezavisnog revizora. Nezavisni revizorski izveštaji po pravilu imaju za cilj da smanje informacioni rizik odnosno povećaju informacionu sigurnost eksternih korisnika finansijskih izveštaja, ali nažalost ne retko se dešava da i oni idu ruku pod ruku sa menadžerskim manipulacijama i računovodstvenim trikovima. Na taj način decenijama građeni ugled računovodstvene i revizijske profesije biva porušen. Investitori i kreditori gube poverenje u sistem finansijskog izveštavanja, a svi znamo koliko je izgubljeno poverenje teško povratiti.

Značajna prepreka produktivnoj upotrebi kapitala odnosno efikasnom funkcionisanju tržišta kapitala i finansijskog tržišta uopšte, koja omogućava prikrivanje pravih performansi kompanije jeste informaciona asimetrija. Informaciona asimetrija čini izvodljivim fingiranje rezultata kompanije što prouzrokuje slanje pogrešnih signala investicionoj javnosti. U takvim uslovima naizgled uspešne kompanije propadaju preko noći, pri čemu teret velikih gubitaka prvo podnose akcionari, a onda i drugi investitori, što kao prateću pojavu ima za posledicu širenje nepoverenja u funkcionisanje finansijskih tržišta (Malinić, 2008). Postojanje informacione asimetrije redovni je pokretač tržišne neefikasnosti, a samim tim i nestabilnosti celokupnog finansijskog sistema. O informacionoj asimetriji govorimo kada

are located in other countries, the financial sector will probably be faced again with the requirement for correction of financial reports for purpose of harmonising them with the regulations governing the given stock exchange. All of these procedures which are extremely complicated are causing additional costs, which may reach enormous proportions. One part of burden of this problem falls on the investors themselves, when they venture for purpose of protecting their own interests, into getting to know as much as possible about the present situation in which the company operates. In order to do that, it is necessary for them to make a comparative analysis of business activities in different countries, and this is at times even utterly impossible. All this leads to an increase of costs, on the one hand, and the fall if efficacy of the international capital markets, on the other hand" (Doupnik & Perera, 2007). This vivid description of the case offers an insight into some of the predicaments that may arise as a result of so many different accounting systems existing in the world. Multinational companies have, thus, become one of the initiators for the introduction of universal standards which should serve as a replacement for the national accounting regulatory framework. The existence of a single set of standards would reduce differences in the financial reporting practices and in the accounting systems in general between different countries. Implementation of so adopted standards should be in the function of a continuous upgrading of the information quality which is an important resource of the international capital markets, rendering in that way their work more efficient, which in turn leads to the economic growth and prosperity in general (Stefanovic, 1999).

Fair and honest presentation of the company performances

It should be emphasised that compliance with the standards pertaining to the financial reporting is not a guarantee that the report on the financial position of any given company would be correct and would reflect the real situation prevailing in that company. Therefore, it is necessary to address the task of creation and presentation of financial reports in an extremely responsible manner,

conscientiously and in accordance with the good accounting practices. Any opaque and nebulous manipulation with results is malpractice legally punishable, while the decisions that the investors may make based on incorrect financial reports are not in the function of an efficient allocation of capital. Fair and correct financial reporting is of a primary public interest (Stevanovic, 2011). The principle of fair and honest, i.e. impartial reporting should be the guideline principle for the financial reports creators. Professional and legal regulations offer a great support to objective reporting, but also may leave a substantial space for manoeuvring by those creating financial reports that are not liberated, in their tasks, from their personal bias. Providing for a fair and high quality financial reporting requires respect not only of the legally prescribed but also ethical norms. Hence professional and regulatory frameworks are the minimum standards for the proper conduct of professional accountants and all those involved in the creation of financial reports, while ethical norms are their superstructure required (Malinic, 2011).

It is well known that the users of financial reports have demanding expectations regarding information provided. When making their decisions, they are counting on the relevant and credible information describing financial position, financial success and prospects of the given company. Certain security and peace of mind to the internal users (managers) is offered by the system of internal accounting control, and on the other hand the positive opinionos given by the licensed public auditors should provide confidence to external users. The problem arises when the external users of financial reports are manipulated not only by the management and the corporate accountant, but also by the independent auditor. Independent auditing reports, as a rule, are aimed at reducing information risk, i.e. their aim is to enhance information security for external users of financial reports, but unfortunately, not so infrequently what happens is that they go hand in hand with the managerial manipulations and accounting tricks. In this way, the accounting and auditing profession's reputation, that has been building up for decades, often falls into disrespect. Investors and creditors lose confidence in the system of financial reporting,

postoji različit stepen informisanosti dve strane u nekoj ekonomskoj transakciji, odnosno kada jedna strana u transakciji poseduje bolje, preciznije i pouzdanije informacije od druge strane. Asimetrija uvek ide u istom pravcu - prodavac zna više od kupca (Ritter & Silber & Udell, 2004). Najbolji primer je informaciona asimetrija između kompanije emitenta na jednoj i sadašnjih i potencijalnih investitora na drugoj strani. Naime, kompaniji su za normalno funkcionisanje neophodni dovoljni izvori finansiranja zbog čega ona na tržištu kapitala emituje i prodaje hartije od vrednosti. Međutim, menadžeri kompanije imaju informaciono superiorniju poziciju u odnosu na investitore, što svakako pokušavaju da iskoriste prikrivanjem njenih pravih performansi. To nam odmah govori da su investitori u opasnosti. Oni lako postaju žrtva nerealnog prikazivanja ekonomske pozicije preduzeća i kupuju akcije po ceni višoj od stvarne vrednosti, pa čak i akcije kompanija koje su pred bankrotom. Ulaganje u nezdrave, visokoko rizične i prezadužene kompanije usled nedostatka adekvatnih informacija je poznato kao negativna selekcija. Jasno je da se radi o nerentabilnom ulaganju i neracionalnoj alokaciji kapitala koja ima dalekosežne negativne posledice po nacionalnu privredu. Pored negativne selekcije druga važna posledica informacione disproporcije jeste moralni hazard koji podrazumeva uključivanje kompanije emitenta u visokorizične aktivnosti koje povećavaju verovatnoću slabe performanse i nisu u interesu investitora. Samo kvalitetno finansijsko izveštavanje, odnosno objavljivanje tačnih i pouzdanih informacija u finansijskim izveštajima može umanjiti probleme negativne selekcije i moralnog hazarda koji su posledica asimetričnog informisanja. Na taj način smanjuje se informacioni rizik investitora, odnosno povećava njihova informaciona sigurnost.

Zaključak

Kreiranje visoko-kvalitetnih finansijskih izveštaja stvara povoljan ambijent za priliv stranog kapitala, povećava poverenje investitora, njihovu investicionu aktivnost i privrednu aktivnost uopšte. Kvalitetni finansijski izveštaji raspoloživi sa relevantnim

i verodostojnim informacijama o imovini, obavezama, rezultatu i neto gotovini izveštajnih entiteta. Relevantnost i verodostojnost su dve osnovne kvalitativne karakteristike korisnih finansijskih informacija, dok se povećanje informacione korisnosti postiže ukoliko su informacije dodatno uporedive, proverljive, blagovremene i razumljive. Pored zadovoljavanja ovih kvalitativnih karakteristika, neophodno je izvršiti i implementaciju standarda koji se odnose na finansijsko izveštavanje, a u kontekstu konvergencije računovodstvenih praksi različitih zemalja. Takođe, važan preduslov kvalitetnog, fer i poštenog prikazivanja performansi preduzeća jeste i etičko ponašanje kreatora finansijskih izveštaja, odnosno poštovanje etičkih normi.

Skepticizam eksternih korisnika u pogledu istinitosti i objektivnosti finansijskih izveštaja, odnosno u pogledu fer i poštenog prikazivanja performansi preduzeća je razumljiv imajući u vidu rastući broj manipulacija, prevara i računovodstvenih trikova koji imaju za cilj da prikriju stvarnu poziciju preduzeća i prikažu njegov povoljniji finansijski položaj. Menadžeri i računovođe se koriste računovodstvenim trikovima kako bi lakše došli do novih kredita, privukli nove investitore, ostvarili veće bonuse i kompenzacije. Kao što smo već naglasili, ne retki su slučajevi da u tim manipulacijama nažalost učestvuju i nezavisni revizori.

Zbog značaja koji imaju, neophodno je kontinuirano poboljšavanje kvaliteta finansijskih izveštaja i obezbeđivanje veće pouzdanosti informacija koje su u njima prezentovane. Savršen sistem finansijskog izveštavanja ne postoji nigde u svetu. Uvek može bolje, više, odnosno uvek postoji prostor za napredovanje i usavršavanje. Upotrebna vrednost finansijskih izveštaja bi bila mnogo veća kada bi oni pored finansijskih i istorijskih informacija uključivali nefinansijske i očekivane informacije odnosno informacije okrenute budućnosti (looking-forward information). Unapređenje sistema revizije bi takođe dalo doprinos kvalitetu finansijskog izveštavanja što se u krajnjoj instanci pozitivno odražava na poverenje investitora, efikasnu alokaciju kapitala i razvoj celokupne nacionalne privrede.

and we are all very well aware how hard it is to regain the lost confidence.

An important obstacle to a productive use of capital, i.e. to an efficient functioning of the capital market and financial market in general, yet which allows for obscuring real company performances is the information asymmetry. Information asymmetry allows for the feasible manipulation with the company result which in turn causes wrong signals to be sent to the investment public. In such circumstances, ostensibly successful companies collapse overnight, where the brunt of huge losses is primarily borne by the shareholders, and then by other investors as well, which as an accompanying phenomenon has as result the spread of distrust in the functioning of financial markets (Malinic, 2008). The presence of information asymmetry is a regular trigger for the market inefficiency, and thus for instability of the entire financial system. We speak of the information asymmetry when there are different degrees of information available to the two counterparties in an economic transaction, i.e. when one side in the transaction has better, more precise and reliable information than the other party. Asymmetry is always leading in the same direction - the seller knows better than the buyer (Ritter & Silber & Udell, 2004). The best example is the information asymmetry between the issuing company on the one hand, and the present-day and potential investors, on the other hand. Namely, what a company needs for its normal functioning are sufficient financial sources and for this purpose the company issues and sells its securities on the capital market. However, company managers have an information-wise superior position in respect to investors, which they are assuredly striving to use by covering up of the company's real performances. This immediately indicates that investors are in danger. They are easily falling prey to an unrealistic presentation of the company economic position and are buying shares at a price higher than their real value, and even the shares of those companies that are faced with bankruptcy. Investment made into distressed, highly risk exposed and over-indebted companies, and because of the absence of adequate information, is known as the negative selection. Clearly, it is

a case here of unprofitable investments and an irrational capital allocation which may have far-reaching negative consequences for the national economy. In addition to the negative selection, yet another significant consequence of information disproportion is the moral hazard which implies involvement of the issuing company in the high risk activities which are increasing probability of poor performance and are not in the best interest of the investor. Only a high quality financial reporting, i.e. publishing of accurate and reliable information in financial reports, may mitigate the problems of the negative selection and of the moral hazard at that, which are the result of asymmetric information. In this way, information risk for investor is reduced, i.e. his information security is enhanced.

Conclusion

Creation of high quality financial reports creates also a favourable climate for attraction of foreign capital, boosts investor confidence, their investment activities and economic activities in general. High quality financial reports offer relevant and credible information on the assets, liabilities, results and net cash flows of reporting entities. Relevancy and credibility are the two main qualitative characteristics of useful financial information, while enhanced information benefit is reached if information are also comparable, verifiable, timely and comprehensible. In addition to the compliance with these qualitative characteristics, it is also necessary to insure implementation of standards which pertain to financial reporting and this in the context of convergence of accounting practices of different countries in the world. In addition, an important prerequisite for a high quality, fair and honest presentation of the company performances is also an ethical conduct by the financial reports creators, i.e. the respect for the ethical norms.

The scepticism of external users regarding the credibility and objectivity of financial reports, i.e. regarding fair and correct presentation of the company performances is understandable bearing in mind the growing number of manipulations, fraudulent practices and accounting tricks aimed at covering up the real position of companies, with the intent of

Literatura / References

1. Brealey, Richard & Myers, Stewart & Marcus, Alan. *Fundamentals of Corporate Finance*. New York: McGraw-Hill Companies, 2007.
2. *Conceptual Framework for Financial Reporting*, London, International Accounting Standards Board (IASB), 2010.
3. Douppnik, Timothy & Perera, Hector. *International Accounting*. New York: McGraw-Hill Companies, 2007.
4. Hajnrih, Jasmina & Suljović, Edin. „Kvalitetno finansijsko izveštavanje kao pretpostavka funkcionisanja finansijskog tržišta“ *Anali ekonomskog fakulteta u Subotici* br. 23 (2010.) 187-198.
5. Imhoff, Eugene A. Jr. „Accounting Quality, Auditing and Corporate Governance“ *Accounting Horizons*, Supplement (2003.) 117-128.
6. Malinić, Dejan. „Finansijsko izveštavanje kao determinanta kvaliteta korporativnog upravljanja“ *Ekonomika preduzeća* br. 1-2 (2008.) 17-27.
7. Malinić, Dejan. „Savremeni izazovi integralnog istraživanja kvaliteta finansijskih izveštaja“ *Ekonomika preduzeća* br. 3-4 (2009.) 138-155.
8. Malinić, Dejan. „Etička dimenzija kvaliteta finansijskog izveštavanja“ *Ekonomika preduzeća* br. 5-6 (2011.) 243-261.
9. Malinić, Slobodan. „Karakteristike i kontrola kvaliteta finansijskog izveštavanja“ 33. Nacionalna konferencija o kvalitetu, Asocijacija za kvalitet i standardizaciju Srbije, 2006.
10. Markoviski, Srđan. „Harmonizacija računovodstva u međunarodnoj praksi“ *Knjigovodstvo* br. 7-8 (1996.).
11. Meigs, Robert F. & Meigs, Mary A., *Accounting: The Basis for Business Decision*. New York: McGraw-Hill Companies, 1996.
12. Melville, Alan. *International Financial Reporting - A practical guide*. New Jersey: Prentice Hall, 2008.
13. Ritter, Lawrence S. & Silber, William L. & Udell, Gregory F., *Principles of money, banking and financial markets*. Boston: Pearson Education, 2004.
14. Stefanović, Radoslav. „Računovodstvena načela i standardi finansijskog izveštavanja“ *Finansije* br. 11-12 (1995.) 722-729.
15. Stefanović, Radoslav. „Svetska harmonizacija računovodstva: preduslov ekonomskog rasta i prosperiteta“ *Računovodstvo* br. 10 (1999.) 3-6.
16. Stefanović, Radoslav. „Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja: suština i inicijalna primena“ *Bankarstvo* br. 1-2 (2004.) 15-20.
17. Stevanović, Nikola. „Finansijsko-izveštajna odgovornost u kontekstu EU, međunarodnog i novog domaćeg regulatornog okvira“ *Ekonomika preduzeća* br. 5-6 (2011.) 227-242.
18. Stojilković, Milorad. „Harmonizacija finansijskog izveštavanja i procesi integracije u Evropi“ *Ekonomске teme* br. 1-2 (2005.) 103-113.
19. Škarić Jovanović, Kata. „Finansijsko izveštavanje kao instrument zaštite interesa poverilaca društva grupe“ *Acta Economica* br. 16 (2012.) 27-44.
20. <http://www.legal-finance-blog.com> (10.02.2013.)
21. <http://www.iasplus.com> (15.01.2013.)
22. <http://www.ifrs.com> (25.01.2013.)
23. <http://www.fasb.org> (03.02.2013.)

presenting company's more favourable financial position. Managers and accountants are using accounting tricks in order to provide an easier access to new credits, in order to attract new investors, and to achieve higher bonuses and compensations. As we have already mentioned, not infrequent are the cases when in these manipulation the part is also, and unfortunately, played by the independent auditors.

Because of the importance that they have, it is necessary to strive for a continuous enhancing of the financial reports quality and for securing higher reliability of information presented in these reports. A perfect system of financial reporting does not exist anywhere

in the world. It is always possible to do more, to do better, i.e. there is always as a space for improvement and upgrading in the quest for excellence. Functional value of financial reports would be much higher if they would include, in addition to financial and historical information, also non-financial and anticipated information, i.e. information turned towards the future (or the forward-looking information). Promotion of the auditing system would also yield its contribution to the quality of financial reporting, which in the final instance has a positive impact on the investor confidence, an efficient capital allocation and development of the entire national economy.